

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ, ІСТОРІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ, СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ
ТА СОЦІОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної та науково-педагогічної роботи,
голова науково-методичної ради

Віталій КОБЕЛІЦЬ
«27» листопада 2020 р.

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ

Здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Спеціальності 231 Соціальна робота
Галузі знань 23 Соціальна робота

ПОГОДЖЕНО

на засіданні

науково-методичної ради

факультету психології, історії та соціології

Голова НМР Володимир ГУРІЧ

«17» листопада 2020 р., протокол №3

Херсон – 2020 р.

Затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та соціології

Протокол № 4 від 09 листопада 2020 р.

Завідувач кафедри соціальної роботи,
соціальної педагогіки
та соціології

Тетяна КОРШУН

Гарант освітньої програми
«Соціальна робота»
першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти

Тетяна ШВЕЦЬ

Підготовка до атестації та атестація здобувачів вищої освіти

Галузь знань: **23 Соціальна робота**

Спеціальність: **231 Соціальна робота**

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**

Форма навчання: **денна, заочна**

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. компетентності</p> <p>3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. (ЗК 3)</p> <p>4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. (ЗК 4)</p> <p>5. Здатність планувати та управляти часом. (ЗК 5)</p> <p>6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. (ЗК 6)</p> <p>7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. (ЗК 7)</p> <p>8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. (ЗК 8)</p> <p>9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. (ЗК 9)</p> <p>10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. (ЗК 10)</p> <p>11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. (ЗК 11)</p> <p>12. Здатність приймати обґрунтовані рішення. (ЗК 12)</p> <p>13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети (ЗК 13)</p> <p>14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. (ЗК 14)</p> <p>15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. (ЗК 15)</p>	<p>ПРН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.</p> <p>ПРН 2. Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань.</p> <p>ПРН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.</p> <p>ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.</p> <p>ПРН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.</p> <p>ПРН 8. Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.</p> <p>ПРН 11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.</p> <p>ПРН 12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.</p> <p>ПРН 13. Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.</p> <p>ПРН 14. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.</p> <p>ПРН 15. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.</p> <p>ПРН 20. Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання.</p> <p>ПРН 23. Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки</p>

Пояснювальна записка

Програма атестаційного екзамена «Історія, теорія та технології соціальної роботи» містить два змістові модулі: «Історія та теорія соціальної роботи», «Технології соціальної роботи»

У сучасних умовах особливо важливої ролі набуває проблема оволодіння студентами сучасною методикою та технологіями соціальної роботи, вивчення ними специфіки діяльності установ соціального обслуговування, соціальних служб, державних і недержавних структур, спроможних підтримати, захистити і надати допомогу різним верствам населення. Технологізація надає людській діяльності більш раціонального характеру та допомагає визначити той алгоритм, який полегшить діяльність та підвищить її ефективність. Програма блоку «Технології соціальної роботи» містить у собі основний зміст загальних технологій соціальної роботи та приватних технологій соціальної роботи у різних сферах життєдіяльності особистості та з різними категоріями об'єктів.

Метою атестаційного екзамену є оцінка засвоєння студентами теоретичних основ соціальної роботи з різними категоріями населення, розуміння витоків професії соціального працівника та сучасних соціальних доктрин, форм, методів і принципів соціальної роботи у контексті усвідомлення їх генетичного зв'язку з минулим.

Програма атестації на здобуття ступеня освіти «бакалавр» містить перелік запитань з модулів «Історія та теорія соціальної роботи», «Технології соціальної роботи», «Захист кваліфікаційної роботи (проекту), рекомендованої літератури».

Змістовий модуль 1 «Історія та теорія соціальної роботи»

Блок 1 «Історія соціальної роботи»

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Соціальна допомога іудейських і перших християнських общин. Общинний характер життєдіяльності давніх слов'ян. Форми допомоги у давніх слов'ян.

Становлення теорії і практики суспільної допомоги. Християнське бачення суспільної допомоги в літературі і звичаях давньоруської держави. «Теорія милосердя» в розумінні давньоруських літописців.

Соціальна допомога Західної Європи. Національно-самобутні форми суспільної допомоги українського народу. Розвиток державництва та громадської і приватної форм допомоги в Російській імперії.

Становлення і розвиток теорії суспільного і приватного презирства в російській державі. Благодійні товариства і громадські організації як осередки соціальної допомоги. Генеза системи державної соціальної політики в Україні і Росії XIX століття.

Роль органів самоуправління в поширенні меж соціальної допомоги. Соціальна робота як професійна діяльність на початку XX століття. Сутність процесу професіоналізації соціальної роботи. Лідери соціальної роботи за рубежом. Елементи вітчизняної професіоналізації соціальної роботи.

Перші методики професійної соціальної роботи довоєнного двадцятиліття (20-40 рр. XX ст.). Вплив психологічних теорій на соціальну роботу XX століття. Сутність діагностичного підходу до професійної соціальної роботи. Сутність функціонального підходу до професійної соціальної роботи.

Підготовка соціальних працівників у Європі. Соціальна робота в США: історія, становлення, розвиток. Соціальна робота Близького Сходу.

Індивідуальна соціальна робота: методи і технології. Індивідуальна соціальна робота у контексті концепцій діагностичної та функціональної шкіл. Груповий і общинний методи соціальної роботи.

Теоретичні моделі практики соціальної роботи. Моделі соціальної політики і соціальної практики та їх вплив на соціальну роботу. Концепція «держави загального добробуту» («соціальної держави»).

Основні напрями соціальної роботи довоєнного періоду. Соціальна робота періоду Великої Вітчизняної війни. Характеристика системи соціального забезпечення 50-90-х рр.

Професії «соціальний педагог», «соціальний працівник» у практиці вітчизняної соціальної роботи. Діяльність української Асоціації соціальних педагогів і соціальних працівників: зміст, форми і методи діяльності. Етичний кодекс соціального працівника в Україні.

Основні тенденції розвитку волонтерського руху в Україні і за рубежом. Мотивація діяльності волонтерських загонів ЦССМ в Україні. Досвід і перспективи розвитку волонтерського руху в Україні і за рубежом.

Характеристика категорії і законодавчої бази діяльності недержавних організацій соціальної сфери. Шляхи інтеграції діяльності недержавних організацій з органами місцевого самоврядування. Соціальна діяльність груп самодопомоги.

Система соціального обслуговування і служб соціального захисту в Україні. Нормативно-правові основи і соціальні гарантії захисту прав і свобод особистості. Основні принципи державної молодіжної політики в Україні. Правові норми соціального захисту життя і охорони здоров'я населення.

Реформування соціальної політики України в сучасних умовах. Сьогоднішня ситуація соціальної роботи в країнах Західної Європи та США. Соціальна робота сьогодення Східної Європи: за і проти.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна

1. Горілий А.Г. Історія соціальної роботи в Україні: Курс лекцій. – Тернопіль, 2001. – 66 с.
2. Кубіцький С.О. Технології соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах: Навч. посіб. – 3-те вид. доп. і перероб. – К.: Міленіум, 2015. – 300 с.
3. Лукашевич М.П., Семигіна Т.В. Соціальна робота (теорія і практика): Навчальний посібник. ДСЗУ, 2007. – 341 с.
4. *Фурман А.В., Підгурська М.В.* Історія соціальної роботи: [навчальний посібник] /Анатолій Васильович Фурман, Марія Василівна Підгурська. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. – 174 с.

Додаткова

1. Баркер Р. Словарь социальной работы.- М., 1995.
2. Головенько В.А. Український молодіжний рух у ХХ ст.. Історико-політичний аналіз основних періодів.- К., 1997.
3. Конституція України.
4. Грига І., Іванова О. Культурні передумови виникнення соціальної роботи в Україні // Соціальна політика і соціальна робота.- 1997. - №2-3.
5. Корнюшина Р.В. Зарубежный опыт социальной работы. Владивосток: Издательство Дальневосточного университета, 2004
6. Мигович І.І. Становлення соціальної роботи як науки в Україні // Соціальна політика і соціальна робота.- 1998.- №1-2.
7. Новіков В. Завдання соціальної політики на сучасному етапі ринкових перетворень // Соціальна політика і соціальна робота.- 1997.- №2-3.
8. Новикова О. Концепція соціальної політики України: проблеми і шляхи розв'язання // Соціальна політика і соціальна робота.- 1998.- №1-2.
9. Социальная работа в вопросах и ответах. Учебное пособие / Под С 69 ред. д-ра филос. наук, проф. Е. П. Агапова. Ростов-на-Дону: Центр универсальной полиграфии, 2009. – 324 с.
10. Социальная работа за рубежом: учебное пособие Е.С.Новак, Е.Г.Лозовская, М.А.Кузнецова; под ред.Е.С.Новак. Волгоград: Издательство ВолГУ, 2001. – 172 с.
11. Удовиченко В. Соціальна держава: пошук прийнятої моделі соціально-економічного розвитку // Соціологія: теорія, методи, маркетинг.- 1999.-№1.
12. Фирсов М.В. История социальной работы в России . М.: Гуманит.изд.центр ВЛАДОС, 2001.
13. Холостова Е.И. Генезис социальной работы в России.- М., 1995.
14. Целых М. П. Социальная работа за рубежом: Великобритания: учеб. пособие для студ. учреждений высш. проф. образования / М.П.Целых. — М.: Издательский центр «Академия», 2010. — 144 с.
15. Шанін Т. Соціальна робота як культурний феномен сучасності // Соціальна політика і соціальна робота.- 1998.

Інтернет-ресурси

1. www.rada.gov.ua
2. www.dll.ksu.ks.ua

Блок 2 «Теорія соціальної роботи»

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Особливості впровадження поняття «соціальна робота» в соціально-гуманітарній понятійній простір. Поняття «соціальна робота» як відображення потреб практичної соціальної роботи. Варіативність поняття «соціальна робота»: як практична діяльність, як наука; як навчальна дисципліна. Порівняльний аналіз основних підходів до визначення сенсу та змісту соціальної роботи як професійної практичної діяльності. Взаємозумовленість і взаємозв'язок понять «соціальна робота» та понять «соціальне», «соціалізація» та «соціальна справедливість». Сутність характеристики соціальної роботи як професійної діяльності. Мета і завдання соціальної роботи у суспільстві. Функції соціальної роботи.

Вітчизняна парадигма соціальної роботи як сукупність моделей і теорій допомоги. Доктрина допомоги, організаційні форми, суб'єкти допомоги, об'єкти допомоги як парадигмальні характеристики.

Мега- та макрорівень цінностей соціальної роботи. Система цінностей у життєдіяльності людини. Мегацінності соціальної роботи з населенням. Філософські цінності макрорівня. Мега- та мікро цінності соціальної роботи. Мікрорівень соціальної роботи з окремою людиною.

Суб'єкти і об'єкти соціальної роботи. Державні та недержавні організації у соціальній роботі. Фізичні особи, які здійснюють соціальну роботу. Людина нужденна як об'єкт соціальної роботи. Характеристика категорій клієнтів соціальної роботи. Зміст соціальної роботи. Вивчення та аналіз життєвих проблем клієнта. Соціально-педагогічна допомога клієнта. Попередження життєвих ускладнень клієнтів. Методи та форми соціальної роботи. Загальні та наукові методи соціальної роботи. Психолого-педагогічні методи соціальної роботи. Індивідуальна та групова робота з клієнтами. Нормативно-правова база соціальної роботи. Соціальні норми і права. Закони та підзаконні акти. Нормативно-правові основи соціальної роботи.

Соціальна робота як система наукових знань: дослідницький, діагностичний і продуктивний аспекти. Фундаментальна та прикладна складові соціальної роботи як науки. Об'єкт і предмет наукових досліджень соціальної роботи. Проблемне поле наукових доль і деней із соціальної роботи. Місце та роль науки «соціальна робота» серед соціально-гуманітарних наук.

Система закономірностей соціальної роботи. Вплив соціальної роботи на розвиток суспільних явищ, процесів, відносин. Організаційно-управлінські закономірності соціальної роботи. Безпосередній контактний рівень соціальної роботи. Взаємозв'язок сучасних політичних ідеологій і соціальної роботи. Принципи соціальної роботи. Поняття про принципи соціальної роботи. Методологічні принципи соціальної роботи. Соціально-політичні принципи соціальної роботи. Організаційні та психолого-педагогічні принципи соціальної роботи. Специфічні принципи соціальної роботи. Принципи універсального підходу до соціальної роботи. Принципи взаємодії з клієнтом. Принципи впливу на соціальне середовище.

Мета і завдання соціального обслуговування населення. Структура соціального обслуговування населення. Види та зміст соціальних послуг. Система соціального обслуговування населення. Види соціальних служб. Фінансування служб соціального обслуговування населення. Соціальна робота в системі освіти. Мета, завдання та зміст соціальної роботи в системі освіти. Психолого-медико-соціальні центри для дітей та підлітків. Соціально-психологічні служби освітнього закладу. Вільний час і соціальна політика у сфері дозвілля. Функції дозвілля. Соціальна робота у сфері дозвілля.

Сім'я в контексті соціальних проблем клієнта. Типологія сімей. Що потребують соціальної допомоги. Моделі соціальної роботи з різними типами сімей. Соціальна підтримка сім'ї. Соціальна робота з різними віковими групами. Проблема вікової типології в соціальній роботі. Основні напрями соціальної роботи з дітьми та підлітками. Соціальна робота з людьми зрілого та літнього віку. Соціальна робота з клієнтами проблемних груп. Класифікація проблемних груп клієнтів. Соціальна робота з наркоманями та алкозалежними клієнтами. Подолання проблем щодо місця проживання та засобів існування клієнтів. Соціальна робота з жінками. Етнізм як фактор дискримінації людини. Соціальна робота і здоровий спосіб життя

Особистісно-професійні характеристики соціального працівника. Сфери діяльності соціального працівника. Функції соціального працівника. Професійна діяльність за кваліфікацією. Управління соціальною роботою. Комунікативні та організаторські функції

соціальних працівників. Психологічні особливості професійної діяльності соціальних працівників. Професійний ризик у соціальній роботі.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Основы социальной работы: Учебник / Отв.ред. П.Д.Павленок – М., 1997.
2. Теория социальной работы: Учебник / Отв.ред. Е.И.Холостова – М.:Юрист, 1998.
3. Фирсов М.В., Студенова Е.Г. Теория социальной работы : Учебное пособие для студентов высших учебных заведений. – М.: ВЛАДОС, 2001. -432 С.
4. Соціальна робота в Україні: перші кроки / За ред. В.Полтавця.- К.: Видавничий дім « КМ Academia», 2000.- 236 с.
5. Технологии социальной работы: Учебник под общ. ред. проф. Е.И.Холостовой.- М.: ИНФРА – М, 2002.- 400 С.
6. Психология социальной работы / Под общ. ред. М.А.Гулиной. - СПб: Питер, 2002.-352 с.

Додаткова

1. Организация социального обслуживания населения: Сборник нормативных актов (1993-1994 гг.) – М., 1994.
2. Демидова Т.Е. Профессиональное общение социального работника. – М., 1994.
3. Социальная работа: Российский Энциклопедический словарь. – М., 1997.
4. Теория и методика социальной работы : краткий курс. – М., 1994.
5. Теория и методика социальной работы : В 2 ч. – М., 1994.
6. Социальная педагогика: Курс лекций / Под общ.ред. М.А.Галагузовой. – М.: Гуманист. Изд. центр ВЛАДОС., 20043. - 416 С.
7. Філософський словник соціальних термінів / За ред. В.П. Андрущенко.- К.-Харків 2002.-771 с.
8. Соціологія: терміни, поняття, персоналії. Навчальний посібник – довідник / За заг.ред. В.М.Пічі – К.: «Каравела», Львів «Новий світ – 2000», 2002.- 480 с.
9. Соціальна робота в Україні: теорія і практика.- 2003.- №2.- 203 с.
10. Соціальна робота в Україні: теорія і практика.- 2003.- №3.- 203 с.
11. Социальная работа : Учеб.пособие.- Ростов-на-Дону: Феникс, 2003.- 480 с.
12. Тетерский С.В. Введение в социальную работу б Учебное пособие.- М.: Академический Проект, 2002.-496 с.
13. Шевчук П.І. Соціальна політика. - Львів: Світ, 2003.-400 с.

Интернет-ресурси

- <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/763>
http://psihologia.biz/sotsialnaya-psihologiya_817/tema-sotsialno-pedagogicheskij-36114.html
<http://virtkafedra.ucoz.ua/ik4/Gontar.pdf>
http://narodnaosvita.kiev.ua/Narodna_osvita/vupysku/11/statti/gavrilova.htm
http://www.psyh.kiev.ua/Психологічні_тренінги_для_викладачів_і_студентів
http://pidruchniki.com/13870502/pedagogika/grupova_robota_studentiv
<http://www.twirpx.com.ua>

Змістовий модуль 2 «Технології соціальної роботи»

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Передумови технологізації соціальних процесів. Поняття про соціальну технологію. Об'єкт та предмет соціальних технологій. Класифікація соціальних технологій. Поняття про технологію соціальної роботи. Основні функції технологій соціальної роботи. Класифікація технологій у соціальній роботі. Загальні технології соціальної роботи. Технології індивідуальної, групової та общинної соціальної роботи.

Технологія як алгоритм діяльності. Етапи технології: підготовчий, етап безпосередньої реалізації методів втручання, підсумковий етап. Підготовчий етап як етап вивчення ситуації, встановлення контакту, діагностики, планування. Цілепокладання у технологіях соціальної роботи. Етап реалізації як етап безпосереднього надання соціальних послуг, цикли етапу «заходи-оцінка-коригування». Підсумковий етап як етап оцінки й прийняття рішення про подовження, припинення, корекцію соціальної роботи.

Поняття про оцінювання і оцінку. Оцінка як складова технологічного процесу. Функції та принципи оцінювання. Види оцінки. Критерії оцінювання. Поняття про моніторинг. Методи моніторингу. Методи оцінювання. Технологічна схема оцінки. Поняття про ефективність діяльності, оцінку ефективності. Критерії ефективності соціальної роботи.

Соціальна діагностика: сутність та характеристика. Поняття про соціальну експертизу. Види соціальної експертизи. Методи соціального дослідження: методи збирання інформації, методи обробки й оцінювання. Організація соціальних досліджень в Україні.

Сутність та зміст соціальної профілактики. Рівні профілактики: первинна, вторинна, третинна. Види профілактики: профілактика девіантної поведінки; профілактика бездоглядності та безпритульності; профілактика сімейного неблагополуччя та насильства; профілактика безробіття. Методи соціальної профілактики. Організація профілактичної роботи в Україні.

Поняття про опіку, піклування, патронаж, усиновлення, прийомну сім'ю. Категорії громадян, над якими встановлюються опіка, піклування, патронаж. Функції державних органів у забезпеченні різних форм влаштування дітей, позбавлених батьківського піклування. Технологія встановлення опіки та піклування. Критерії відбору опікунів (піклувальників). Умови та порядок припинення опіки (піклування). Особливості технології встановлення опіки та піклування над повнолітніми громадянами. Технології усиновлення та влаштування у прийомну сім'ю. Облік дітей, що залишилися без піклування батьків. Вимоги до кандидатів в усиновителів (прийомні батьки). Технологія створення та забезпечення функціонування прийомної сім'ї. Залучення кандидатів у прийомні батьки. Оцінка потенційних прийомних батьків. Порядок схвалення кандидатів у прийомні батьки. Процес взаємодобору батьків та дитини. Підготовка батьків до прийому дитини в сім'ю. Форми організації навчання для прийомних батьків. Влаштування дитини у прийомну сім'ю.

Поняття про соціальне забезпечення. Функції, форми, види соціального забезпечення. Соціальне забезпечення сімей з дітьми. Поняття про соціальне обслуговування, соціальні послуги. Форми соціального обслуговування. Заклади соціального обслуговування. Соціальне обслуговування сім'ї, дітей і молоді, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Поняття про соціальну адаптацію. Функції, форми, види соціальної адаптації. Взаємозв'язок соціальної адаптації і соціалізації. Рівні адаптації, механізми адаптації на різних рівнях: а) захисні, незахисні, змішані; конформізм, акомодация, асиміляція. Фактори соціальної адаптації. Адаптивний потенціал особистості. Критерії та показники адаптованості.

Сутність соціальної реабілітації. Функції, форми, види соціальної реабілітації (медична, професійно-трудова/психолого-педагогічна, соціально-середовищна, соціально-культурна). Індивідуальна програма реабілітації. Методи і засоби соціальної реабілітації. Соціальна реабілітація інвалідів. Нормативно-правові механізми соціальної реабілітації.

Психодинамічні концепції особистості. Модель психосоціальної терапії. Загальна модель поведінкової терапії. Поняття про асертивну поведінку. Тренінги формування асертивної поведінки. Метод арт-терапії у роботі з різними категоріями населення. Реалізація терапевтичного підходу у роботі з дітьми, які стали жертвами насильства.

Завдання орієнтована модель соціальної роботи. Етапи індивідуальної роботи з випадком

Поняття кризи у практиці соціальної роботи. Теоретичні моделі кризово-орієнтованої соціальної роботи. Завдання-орієнтована індивідуальна соціальна робота. Концепція кризового втручання в соціальній реабілітації потерпілих від насильства в сім'ї.

Специфіка консультування в соціальній сфері. Типи і види консультування в соціальній роботі. Загальна модель консультативного процесу у допомагаючих професіях. Методичні особливості консультування: прийоми емпатичного слухання, активне слухання.

Теоретичні основи системно орієнтованих технологій соціальної роботи: системний підхід, структурний підхід, функціональний підхід. Системно-орієнтовані технології соціальної роботи: системна та екологічна моделі. Особливості застосування системно-екологічної моделі у соціальній роботі з сім'єю. Соціальна адаптація молоді (випускників інтернатних закладів, ВІЛ-інфікованих дітей та молоді, молодих інвалідів). Соціальна реабілітація молоді. Технологія соціальної роботи з неповнолітніми та молоддю, які повертаються з місць позбавлення волі.

Соціальна групова робота. Поняття про соціальну групову роботу. Функції, форми, види соціальної групової роботи. Класифікація груп у соціальній роботі. Групові процеси і явища. Організація групової соціальної роботи: планування і підготовка групової соціальної роботи;

переговори і узгодження діяльності; проведення групових занять і зустрічей; завершення і оцінювання групової соціальної роботи.

Поняття про групи взаємодопомоги та самодопомоги. Ознаки самокерованої групової соціальної роботи. Види груп взаємодопомоги. Форми і методи роботи в групах взаємодопомоги. Організація самокерованої групової соціальної роботи. Функції і завдання соціального працівника в організації групової взаємодії. Динаміка функціонування групи само-, взаємодопомоги. Особливості діяльності самокерованих груп ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД людей.

Особливості створення і роботи групи підтримки жінок (на основі кризового центру для жінок). Загальні цілі та принципи роботи груп підтримки жертв сексуального насилля. Поняття про терапевтичні спільноти. Анонімні алкоголіки. Особливості функціонування терапевтичних спільнот. Поняття про будинки на півдорозі. Поведінкові моделі соціальної роботи з людьми, які мають психічні розлади

Робота в малих соціальних групах з надання допомоги людям, що проживають на одній території, у процесі визначення та спільного подолання проблем. Роль соціальної педагогіки у роботі з дітьми в стаціонарних закладах, групах денного перебування, у роботі з малими соціальними групами. Потреби соціальних груп, що проживають у мікрорайоні. Залучення груп у процес надання послуг, що відповідають потребам місцевого населення. Соціальний капітал, територіальна та соціальна інфраструктура як важливі суспільні ресурси. Бідність, соціальне виключення як передумови різних форм активізації стигматизованих та неблагополучних малих соціальних груп. Розвиток можливостей для формування розуміння і навичок, що сприяють залученню виключених індивідів, груп та малих груп до більш ефективної участі у житті мікросоціального середовища.

Представництво інтересів клієнта в соціальній роботі. Поняття про представництво інтересів. Різновиди і стратегії представництва інтересів. Процес індивідуального представництва. Безпосереднє професійне представництво

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Лукашевич М.П., Мигович І.І. Теорія і методи соціальної роботи: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2003. – 168 с.
2. Соціальна робота: технологічний аспект: Навчальний посібник /За ред. проф. А.Й.Капської. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 352 с.
3. Соціальна робота в Україні: Навч. посіб. /І.Д.Зверева, О.В.Безпалько, С.Я.Харченко та ін.; За заг. Ред. І.Д.Зверєвої, Г.М.Лактіонової. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. 256 с.
4. Социальная работа /Под общ.ред. проф. В.И.Курбатова. Учебное пособие. – Ростов н/Д: Феникс, 2005. – 480 с.
5. Фирсов М.В., Студенов Е.Г. Теория социальной работы: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. – 432 с.

Додаткова

1. Збірник нормативно-правових актів у сфері захисту прав дітей. – К.: РА «Прем'єр Медіа», 2003. – 412 с.
2. Основы социальной работы: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений /Под ред. Н.Ф.Басова – М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 288с.
3. Основы социальной работы: Учебник /Отв. ред. П.Д.Павленок. –М.:ИНФРА-М, 1999. – 368 с
4. Психологическая работа с заключенными перед освобождением /Тадыка А.А., Поверенкова А.Г., Улитин Д.А. – Одесса, 2002
5. Право соціального забезпечення України: навч. посіб. /Б.С.Стичинський, І.В.Зуб, П.І.Мінюков та ін.. – К.: Видавничий Дім „Юридична книга”, 2003. – 440 с.
6. Психология социальной работы: Учебное пособие /В.О.Александрова, О.Н.Боголюбова, Н.Л.Васильева и др.; Под общ.ред. М.А.Гулиной. – СПб: Питер, 2004. – 351 с.
7. Социальная работа: теория и практика: Учеб. пособие /Отв.ред.д.и.н., проф. Е.И.Холостова., проф. А.С.Сорвина. – М.: ИНФРА-М, 2004. – 427 с.
8. Соціальна робота в Україні: перші кроки /Під редакцією В.Полтавця. – К.: Видавничий дім «КМ Академія», 2000. – 236 с.
9. Теорії і методи соціальної роботи: Підручник для студентів вищих навчальних закладів /За ред. Т.В.Семигіної, І.І.Миговича. – К.: Академвидав, 2005. – 328 с.

10. Шевчук П.І. Соціальна політика. – Львів: Світ, 2003. – 400 с.

Интернет-ресурси

- <http://professor.rosnou.ru/sites/default/files/dopfiles/%D0%A4%D0%B8%D1%80%D1%81%D0%BE%D0%B2%20%D0%9C.%D0%92.%20-%20%D0%A2%D0%B5%D1%85%D0%BD%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D1%8F%20%D0%A1%D0%A0.pdf>
- <https://studfiles.net/preview/4031210/>
- <https://www.twirpx.com/file/403253/>

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ, ІСТОРІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ, СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ
ТА СОЦІОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної та
науково-педагогічної роботи,
голова науково-методичної ради

Віталій КОБЕЦЬ
«27» 2020 р.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО АТЕСТАЦІЇ
здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Спеціальності 231 Соціальна робота
Галузі знань 23 Соціальна робота

ПОГОДЖЕНО

на засіданні

науково-методичної ради

факультету психології, історії та соціології

Голова НМР Володимир ГУРІЧ

«17» листопада 2020 р., протокол №3

Херсон – 2020 р.

Затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та соціології

Протокол № 4 від 09 листопада 2020 р.

Завідувач кафедри соціальної роботи,
соціальної педагогіки
та соціології

Тетяна КОРШУН

Гарант освітньої програми
«Соціальна робота»
першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти

Тетяна ШВЕЦЬ

Змістовий модуль 1 «Історія та теорія соціальної роботи»

1. Прояви соціальної допомоги в античному світі
2. Основні форми допомоги у давніх слов'ян.
3. Характеристика княжого піклування в Київській Русі.
4. Розкрити поняття церковно-монастирської допомоги у X-XII столітті
5. Відмінності княжого та церковно-монастирського піклування у X-XII ст..
6. Домінуюча роль церкви у наданні соціальної допомоги періоду середньовіччя
7. Основні тенденції у сфері соціальної допомоги європейських країн у XIII-XV ст.
8. Розвиток соціальної допомоги на українських землях XV-XVII ст..
9. Утвердження державно-адміністративної, розвиток громадської і приватної форм допомоги в Російській імперії
10. Зростання ролі держави в розподілі соціальної допомоги в XVI-XVII ст..
11. Суспільно-економічні фактори на Україні, що сприяли розвитку соціальної допомоги в к. XIX-поч. XX ст.. Становлення системи державної соціальної політики на Україні у XIX ст..
12. Роль органів самоуправління на території України у розширенні рамок соціальної допомоги в к. XIX-поч. XX ст..
13. Діяльність благодійних товариств і громадських організацій в Україні к. XIX-поч. XX ст..
14. Становлення пенсійного забезпечення та кредитної справи в Україні в к. XIX-поч. XX ст..
15. Загальна характеристика соціальної допомоги к. XIX-поч. XX ст..
16. Наукові дослідження соціальних проблем та їх роль у розробці питань соціальної допомоги в Україні в к. XIX-поч. XX ст..
17. Виникнення соціальної роботи як професії в к. XIX-поч. XX ст.. (М. Річмонд, Д. Аджамс, А. Саломон)
18. Перехід до спеціалізації соціальних установ та працівників, що в них зайняті в Західній Європі XIX ст..
19. Започаткування соціальної роботи як професійного виду діяльності (поч. XX ст.).
Передумови зародження професії соціального працівника на початку XX ст..
20. Взаємозв'язок американських і європейських традицій соціальної роботи поч. XX ст..
21. Моделі соціальної політики і соціальної практики та їх вплив на соціальну роботу 20-30 рр. XX ст..
22. Характеристика соціальної роботи в Європі в 30-ті роки XX ст..
23. Основні напрямки соціального забезпечення населення у довоєнний період на території України.
24. Особливості соціальної роботи в період Великої вітчизняної війни.
25. Система соціального забезпечення в 50-60-х р.р. XX ст.. Зростання кількості соціальних працівників та загальне визнання їх статусу.
26. Зростання кількості соціально вразливих верств населення та поява нових категорій клієнтів соціальної роботи (1970-2000 рр.)
27. Система соціального забезпечення в 70-80-х р.р. XX ст.. Негативні та позитивне в соціальній роботі цього періоду.
28. Критично проаналізуйте розвиток вітчизняної системи соціального забезпечення у XX ст..
29. Становлення наукових основ соціальної роботи (методи, теорії, моделі).
30. Концепція "держави загального добробуту" ("соціальної держави").
31. Розкрити сутність поняття «теорія соціальної роботи» як відображення потреб практичної соціальної роботи.
32. Розкрити сутність варіативного характеру поняття «теорія соціальної роботи». Теорія соціальної роботи як галузь наукових знань і навчальна дисципліна.
33. Зробити порівняльний аналіз основних підходів до визначення сенсу та змісту соціальної роботи як професійно-практичної діяльності
34. Розкрити сутність характеристики соціальної роботи як професійної діяльності
35. Розкрити проблемне поле науки «теорія соціальної роботи».
36. Розкрити та дати характеристику закономірностям та принципам теоретичної соціальної роботи

37. Розкрити та проаналізувати об'єкт і предмет наукових досліджень теорії соціальної роботи
38. Дати характеристику концептуально-категоріальному апарату науки «теорія соціальної роботи».
39. Розкрити місце та роль науки «теорія соціальної роботи» серед соціально-гуманітарних знань
40. Об'єкти соціальної роботи. Визначення та характеристика
41. Дати характеристику вітчизняній парадигмі соціальної роботи як сукупності моделей і теорій допомоги.
42. Філософські цінності соціальної роботи.
43. Зарубіжні моделі соціальної політики та їх використання у соціальній роботі.
44. Охарактеризувати вітчизняні теорії соціальної політики та їх роль у соціальній роботі
45. Розкрити систему соціального обслуговування населення на сучасному етапі
46. Охарактеризувати соціальну роботу в системі освіти
47. Типологізація клієнтів соціальної роботи
48. Цілі і завдання соціальної роботи. Об'єкт і суб'єкт соціальної роботи.
49. Етичний кодекс соціального працівника і поведінка в соціальній роботі професіоналів.
50. Комунікативна та організаторська діяльність соціального працівника
51. Моделі соціальної роботи з сім'єю
52. Здоров'я як фактор дискримінації людини в суспільстві
53. небезпечні фактори у професійній діяльності соціального працівника
54. Професійні ролі соціального працівника.
55. Системний підхід до організації соціальної роботи з клієнтом.
56. Дати характеристику та проаналізувати основні групи професійних умінь соціального працівника
57. Розкрити типологію груп клієнтів соціальної роботи та дати характеристику одній з них
58. Дати характеристику основних проблем клієнтів соціального працівника.
59. Суб'єкти і об'єкти соціальної роботи. Розробити структурно-логічні моделі для різних категорій клієнтів.
60. Правовий інструментарій у соціальній роботі.

Змістовий модуль 2 «Технології соціальної роботи»

1. Розкрийте сутність технологічного підходу у сучасній соціальній діяльності. Проаналізуйте передумови технологізації соціальної діяльності.
2. Класифікація соціальних технологій. Місце соціальної роботи в системі соціальних технологій.
3. Скласти схему класифікацій технологій у соціальній роботі та дати їх характеристику.
4. Технологія соціальної роботи як алгоритм діяльності. Основні етапи типової технології.
5. Методи оцінки ефективності соціальної роботи: охарактеризувати та проілюструвати конкретними прикладами.
6. Соціальна діагностика: сутність та характеристика. Взаємозв'язок соціальної діагностики й соціальної експертизи. Методи соціального дослідження.
7. Соціальна профілактика: сутність, зміст, рівні. Методи соціальної профілактики.
8. Технологія встановлення опіки та піклування. Функції державних органів. Категорії громадян, над якими встановлюються опіка, піклування, патронаж.
9. Технологія усиновлення. Облік дітей, що залишилися без піклування батьків. Вимоги до кандидатів в усиновителі.
10. Технологія створення та забезпечення функціонування прийомної сім'ї: залучення кандидатів, їхня оцінка, порядок схвалення, процес взаємодобору батьків та дитини.
11. Поняття про соціальне забезпечення. Види соціального забезпечення. Соціальне забезпечення сімей з дітьми.
12. Поняття про соціальне обслуговування, соціальні послуги. Форми соціального обслуговування. Соціальне обслуговування сімей, дітей та молоді, які перебувають у складних життєвих обставинах.

13. Соціальна адаптація. Взаємозв'язок адаптації і соціалізації. Механізми соціальної адаптації. Соціальна адаптація дітей і молоді, які перебувають у складних життєвих обставинах.
14. Соціальна реабілітація. Види соціальної реабілітації. Механізми соціальної реабілітації. Соціальна реабілітація інвалідів.
15. Загальна модель поведінкової терапії. Поняття про асертивну поведінку. Тренінги формування асертивної поведінки. у роботі з різними категоріями населення.
16. Реалізація терапевтичного підходу у роботі з людьми, які стали жертвами насильства. Метод арт-терапії
17. Соціальний супровід клієнта як інтегративна технологія. Завдання орієнтована модель соціальної роботи. Етапи індивідуальної роботи з випадком
18. Кризове втручання в соціальній роботі. Поняття кризи. Технологія кризового втручання у наданні допомоги потерпілим від насильства
19. Технологія консультування в соціальній роботі. Типи і види консультування в соціальній роботі. Загальна модель консультативного процесу у допомагаючих професіях.
20. Методичні особливості консультування: прийоми емпатичного слухання, активне слухання.
21. Системно-орієнтована технологія соціальної роботи. Теоретичні засади. Системно-орієнтовані технології соціальної роботи: системна та екологічна моделі. Особливості застосування системно-екологічної моделі у соціальній роботі з сім'єю.
22. Технологія соціальної адаптації молоді (випускників інтернатних закладів, ВІЛ-інфікованих дітей та молоді, молодих інвалідів.
23. Технологія соціальної роботи з неповнолітніми та молоддю, які повертаються з місць позбавлення волі.
24. Соціальна групова робота. Функції, форми, види соціальної групової роботи. Класифікація груп у соціальній роботі
25. Організація групової соціальної роботи: планування і підготовка групової соціальної роботи; переговори і узгодження діяльності; проведення групових занять і зустрічей; завершення і оцінювання групової соціальної роботи.
26. Самокерована групова робота: ознаки, види груп, форми і методи роботи. Особливості діяльності самокерованих груп ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД людей.
27. Особливості створення і роботи групи підтримки жінок (на основі кризового центру для жінок). Загальні цілі та принципи роботи груп підтримки жертв сексуального насилля.
28. Терапевтичні спільноти. Анонімні алкоголіки. Особливості функціонування терапевтичних спільнот.
29. Робота в малих соціальних групах з надання допомоги у визначенні та подоланні проблем. Бідність, соціальне виключення як передумови активізації стигматизованих та неблагополучних малих соціальних груп.
30. Активізація ресурсів клієнта та захист його інтересів. Представництво інтересів клієнта в соціальній роботі. Різновиди і стратегії представництва інтересів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДІ ЗДОБУВАЧІВ

Критерії оцінювання визначено відповідно до Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (наказ ХДУ від 07.09.2020 р. № 803-Д).

Атестаційний екзамен передбачає оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти щодо їх відповідності вимогам стандартів вищої освіти (за наявності) та проводиться у формі екзаменів із обов'язкових дисциплін професійної підготовки в обсязі чинних силабусів.

Оцінка відповідає рівню сформованості загальних і фахових компетентностей та отриманих програмних результатів навчання здобувача освіти та визначається шкалою ЄКТС та національною системою оцінювання (табл. 1).

Шкала оцінювання у ХДУ за ЄКТС

Сума балів /Local grade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою / National grade
90 – 100	A	excellent	Відмінно
82 – 89	B	good	Добре
74 – 81	C		
64 – 73	D	satisfactory	Задовільно
60 – 63	E		
35 – 59	FX	fail	Незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням

Загальна оцінка за змістовний модуль 1, що складається з двох блоків, визначається як сума балів за виконання всіх видів завдань. За формулою: $ZB = \frac{\sum \text{кількість балів за кожний модуль}}{\sum \text{кількість модулів}}$.

Максимальна кількість балів, які може отримати здобувач, за кожен змістовний модуль – 100 балів.

Оцінка атестаційною комісією виставляється у відповідно до наступних критеріїв:

За шкалою ЄКТС	Сума балів	За національною шкалою	Коментар
A	100 – 90 балів	відмінно	Здобувач має глибокі міцні й системні знання; може чітко сформулювати дефініції, використовуючи соціально-педагогічну термінологію, вільно володіє принципами побудови соціально-педагогічних знань, знає основні методологічні проблеми сучасної соціально-педагогічної науки; вміє аналізувати основні теорії та підходи з позиції методології науки, логічно та системно викладати матеріал, наводити приклади теоретичних та емпіричних досліджень за проблемою, вказуючи імена дослідників. У відповіді надано чіткі визначення соціально-педагогічних понять за різними підходами, виокремлено основні напрями дослідження даного питання, наведено прізвіща дослідників та зазначено їх внесок в розробку даної теми, простежується зв'язок даної теми з іншими проблемами, наведено узагальнення у формі висновків, показано взаємозв'язок теоретичних положень з проблемами соціально-педагогічної практики.
B	89 – 82 балів	дуже добре	Здобувач має міцні ґрунтовні знання, але може припуститися неточностей у формулюванні, спостерігаються незначні мовленнєві помилки в наведених прикладах. Здобувач демонструє сформовані вміння критично оцінювати різні методологічні позиції, що склалися в сучасній науці, застосовувати знання методології під аналізу соціально-педагогічної теорії. У відповіді надано чіткі визначення соціально-педагогічних понять різних підходів, виокремлено основні напрями дослідження даного питання, наведено прізвіща дослідників та зазначено їх внесок в розробку даної теми, простежується зв'язок даної теми з іншими проблемами, наведено узагальнення у формі висновків. Відповідь може мати певні неточності, або студент не пояснює певні положення, не визначає взаємозв'язок теоретичних положень з проблемами соціально-педагогічної практики.
C	81 – 74 балів	добре	Здобувач знає програмний матеріал повністю, може продемонструвати навички узагальнення, систематизації, пояснення складних проблемних питань, але не вміє самостійно, знаходити зв'язок між методологією, соціально-педагогічною теорією та практикою. У відповіді надано чіткі визначення соціально-педагогічних понять, виокремлено основні напрями дослідження даного питання, наведено прізвіща дослідників та визначено їх внесок в розробку даної теми, наведено узагальнення в формі висновків. Відповідь може мати певні неточності, можуть бути відсутніми пояснення

			певних положень, наводиться дані лише про один напрям дослідження даної проблеми. У відповіді простежується певна фрагментарність, але без порушень логіки викладення матеріалу, наводиться уся необхідна інформація, але без детального аналізу, без порівняння положень різних напрямів, без визначення методологічних основ теоретичного та практичного дослідження проблеми.
D	64 – 73 балл	задовільно	Здобувач знає основні положення за питанням, але його знання мають загальний характер, іноді не підкріплені прикладами. Замість чіткого термінологічного визначення пояснює теоретичний матеріал на окремих прикладах, не узагальнюючи зміст, не визначаючи основних закономірностей. Здобувач має прогалини в теоретичному курсі та практичних вміннях. Відповідь має фрагментарний характер, але простежується певна логіка викладання матеріалу; інформація надається в неповному обсязі; не наводиться достатня кількість прикладів теоретичних та емпіричних досліджень, не визначаються методологічні основи дослідження проблематики. Відповідь не містить порівняльного аналізу різних підходів до проблеми, не простежується історичний аспект вивчення питання. Відповідь містить неточності щодо формулювання соціально-педагогічних дефініцій, у визначенні основних теоретичних положень та закономірностей, в узагальненні наданої інформації.
E	63 – 60 балів	задовільно	Здобувач має фрагментарні знання з питання; не володіє термінологією, оскільки поняттєвий апарат не сформовано на відповідному рівні, не вміє наводити аргументи, послідовно доводити свою думку, але орієнтується в загальній проблематиці за цим питанням, може навести ілюстративні приклади, визначення соціально-педагогічних понять, певні теоретичні положення за визначеною проблемою. Відповідь носить фрагментарний характер, відсутніми є узагальнення матеріалу в формі висновків, визначення необхідних теоретичних положень та закономірностей, пояснення їх на прикладах. У відповіді спостерігаються помилки у визначенні основних положень теорії, соціально-педагогічних термінів, закономірностей.
FХ	59 – 35 балів	незадовільно	Здобувач має фрагментарні знання з питання; не володіє термінологією, оскільки поняттєвий апарат не сформовано; не вміє логічно та послідовно викласти матеріал з визначеної проблеми. Мовлення невиразне, обмежене, бідне, словниковий запас не дає змогу вербально оформити ідею. Здобувач надає відповідь в неповному обсязі, відсутніми є визначення основних понять та викладення основних положень, узагальнень наданої інформації та прикладів. Наведена інформація містить суттєві помилки, неточності.
F	34 – 1 бал	незадовільно	Здобувач повністю не знає програмного матеріалу. Не володіє термінологією, оскільки поняттєвий апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал. Мова невиразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити відповіді на питання екзаменаційних модулів.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Херсонський державний університет
Факультет психології, історії та соціології
Кафедра соціальної роботи, соціальної педагогіки та соціології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної та
науково-педагогічної роботи,
голова науково-методичної ради

Віталій КОШЕЦЬ
«11» січня 2020 року

Критерії оцінювання кваліфікаційних робіт (проектів)
Здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Спеціальності 231 Соціальна робота
Галузь знань: 23 Соціальна робота

ПОГОДЖЕНО

Декан факультету психології,
історії та соціології

Ірина ШАПОШНИКОВА
«17» 11 2020 року

Херсон – 2020 р.

**Критерії оцінювання кваліфікаційних робіт (проектів)
(перший (бакалаврський) рівень)**

(згідно з п. 9 Положення про кваліфікаційну роботу (проект)
(наказ ХДУ від 09.10.2020 № 953-Д)

(<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DMethodics/EduProcess.aspx>)

(згідно п.3.4. Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському
державному університеті (наказ ХДУ від 07.09.2020 №803-Д)

(<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/QAssurance.aspx>)

Академічна успішність здобувача освіти під час державної атестації здобувачів вищої освіти оцінюється за шкалою, що застосована в ХДУ з обов'язковим переведенням оцінок до національної шкали та шкали ECTS.

Оцінка за шкалою ECTS	За 100-бальною системою	Оцінка за національною шкалою
A	90-100	відмінно
B	74-89	добре
C		
D	60-73	задовільно
E		
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного перескладання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Основними критеріями оцінювання кваліфікаційних робіт (проектів) є:

1. Якісні параметри роботи (пункт 1-10 у таблиці 5).
2. Якість публічного захисту.
3. Організація дослідження.

Таблиця 5

Критерії оцінювання кваліфікаційних робіт (проектів)

№	Види робіт	Максимальна кількість балів
Критерії оцінювання		
I. ЯКІСНІ ПАРАМЕТРИ РОБОТИ		
1	Аргументація актуальності теми, її теоретичної і практичної цінності	7 балів
2	Достатність використання наукової літератури	7 балів
3	Необхідність і достатність емпіричних даних для розв'язання визначених завдань	7 балів
4	Обґрунтованість методики дослідження	7 балів
5	Обґрунтованість аналізу й інтерпретація отриманих результатів	7 балів
6	Відповідність висновків завданням дослідження	7 балів
7	Відповідність структури роботи обраній темі	7 балів
8	Чіткість, логічність, послідовність викладення матеріалу	6 балів
9	Грамотність.	7 балів
10	Якість і вірність оформлення роботи	6 балів
11	Етичний аспект роботи, дотримання норм академічної доброчесності	6 балів
II. ПУБЛІЧНИЙ ЗАХИСТ:		
12	Лаконічність і логічність виступу студента	6 балів
13	Глибина і вірність відповідей на питання членів ЕК	7 балів
III. ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ		
14	Самостійність і планомірний, систематичний характер роботи студента над темою	7 балів
15	Своєчасність підготовки роботи до захисту відповідно регламенту роботи університету	6 балів
ЗАГАЛЬНА СУМА БАЛІВ (ПІДСУМКОВИЙ БАЛ)		100 балів

Оцінювання кваліфікаційної роботи (проект) щодо критерію етичного аспекту та дотримання норм академічної доброчесності регламентується Порядком виявлення та запобігання академічному плагіату у науково-дослідній та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти.

Оцінка здобувача за кваліфікаційну роботу (проект) формується на основі оцінки наукового керівника, рецензента та захисту, що регламентується Порядком оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті.

Оцінка за кваліфікаційну роботу (проект) може бути знижена у таких випадках:

1. Недоліки в оформленні.

1.1. Відсутність будь-якої складової у структурі роботи, що передбачено чинними вимогами університету до роботи певного рівня вищої освіти.

1.2. Недотримання вимог щодо оформлення робіт.

1.3. Наявність невиправлених друкарських помилок, пропусків, граматичних і стилістичних помилок.

- 1.4. Відсутність авторської інтерпретації змісту таблиць і графіків.
 - 1.5. Наявність в бібліографії робіт, на які відсутні посилання у самій роботі.
 - 1.6. Наявність помилок в оформленні бібліографії.
 - 1.7. Бібліографічний опис джерел у списку використаної літератури наведено довільно, без дотримання вимог дійсного Положення про кваліфікаційну роботу (проект).
 - 1.8. Обсяг роботи не відповідає вимогам.
- 2. Недоліки змісту як структурної складової роботи.**
- 2.1. Зміст роботи не розкриває тему повністю.
 - 2.2. Сформульовані розділи (підрозділи) не відбивають реальну проблемну ситуацію, стан об'єкта, тобто не стосуються теми (предмету, об'єкту) дослідження.
- 3. Недоліки вступу.**
- 3.1. Висвітлення актуальності багатослівне, без зазначення сутності проблеми або наукового завдання.
 - 3.2. Мета дослідження не пов'язана з проблемою, сформульована абстрактно і не відбиває специфіки об'єкта і предмета дослідження.
 - 3.3. В об'єкті не виділяється та його частина, яка є предметом дослідження.
 - 3.4. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу не співвідносяться між собою як загальне і часткове.
 - 3.5. Має місце збіг формулювання проблеми, мети, завдань роботи.
- 4. Недоліки оглядово-теоретичного розділу роботи.**
- 4.1. Наявність фактичних помилок в огляді літератури.
 - 4.2. Відсутність згадування важливих літературних джерел, що мають пряме відношення до розв'язання проблеми та опублікованих у доступній для студентів літературі, що вийшла друком за останні 5 років.
 - 4.3. Використання великих фрагментів чужих текстів без вказівки на їх джерела, у тому числі кваліфікаційних робіт (проектів) студентів минулих років.
 - 4.4. Відсутність аналізу зарубіжних праць, присвячених проблематиці дослідження.
 - 4.5. Відсутність аналізу вітчизняних праць, присвячених проблематиці дослідження.
 - 4.6. Теоретична частина не завершується висновками і формулюванням предмета власного емпіричного дослідження (для кваліфікаційної роботи (проекту) рівня «магістр»).
 - 4.7. Тема роботи не збігається з метою дослідження.
 - 4.8. Теоретична і практична частини не узгоджуються між собою.
- 5. Недоліки аналітичного та емпіричного розділів роботи.**
- 5.1. Робота побудована на основі чужої методики, модифікованої і скороченої автором без перевірки якості модифікації і скорочень.
 - 5.2. Автор використовує методики без посилань на джерело їх отримання або їх автора.
 - 5.3. У роботі відсутній детальний опис процедури проведення дослідження: за наведеним описом відтворення процедури є неможливим.
 - 5.4. У роботі відсутня інтерпретація отриманих результатів, висновки побудовані як констатація первинних даних.
 - 5.5. Отримані результати автор не співвідносить з результатами інших дослідників, роботи яких він обговорював у теоретичній частині.
- 6. Недоліки висновків.**
- 6.1. Кінцевий результат не відповідає меті дослідження, висновки не відповідають визначеним завданням.
 - 6.2. Висновки неконкретні, мають описовий характер.
- 7. Етичні аспекти роботи.**
- 7.1. Автор порушив етичні норми, не виправдано розкрив анонімність учасників дослідження.
 - 7.2. Автор використовує дані інших дослідників без посилання на їх праці, де ці результати опубліковані.
 - 7.3. Автор формулює практичні рекомендації, пропонуючи рішення, що виходять за межі його професійної компетентності і можуть мати непередбачувані наслідки для суспільства.
- 8. Недоліки в організації роботи.**
- 8.1. Недотримання графіку виконання роботи.
 - 8.2. Несвоєчасність підготовки роботи до захисту.
 - 8.3. Несистематичність роботи з науковим керівником.
- Методика і алгоритм розробки та встановлення критеріїв оцінок відображають рівень виконання якісних параметрів роботи і врахування визначених помилок, недоліків з їх кваліфікаційним поділом на грубі помилки та недоліки.
- У випадку незгоди із результатами оцінювання кваліфікаційної роботи/проекту та/або підтверджень щодо порушення процедури захисту, здобувач вищої освіти має право не пізніше наступного робочого дня після дня оголошення результатів, подати письмову апеляційну заяву на ім'я проректора. Процедура апеляції регламентується «Порядком оскарження процедури проведення та результатів оцінювання контрольних заходів у Херсонському державному університеті», затвердженого наказом ректора від 07.09.2020 № 802-Д.

Гарант освітньої програми
«Соціальна робота»
першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти

Тетяна ШВЕЦЬ